

ORDONANȚA CURȚII (Camera întâi)

14 mai 2008*

În cauza C-109/07,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE de prud'homie de pêche de Martigues (Franța), prin Decizia din 17 decembrie 2006, primită de Curte la 20 februarie 2007, în procedura

Jonathan Pilato

împotriva

Jean-Claude Bourgault,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul P. Jann, președinte de cameră, domnii A. Tizzano (raportor), A. Borg Barthet, E. Levits și J.-J. Kasel, judecători,

avocat general: doamna V. Trstenjak,
grefier: domnul R. Grass,

după ascultarea avocatului general,

* Limba de procedură: franceza.

pronunță prezenta

Ordonanță

- 1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea și validitatea articolului 11a din Regulamentul (CE) nr. 894/97 al Consiliului din 29 aprilie 1997 de stabilire a anumitor măsuri tehnice pentru conservarea rezervelor de pește (JO L 132, p. 1, Ediție specială, 04/vol. 4, p. 16), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1239/98 al Consiliului din 8 iunie 1998 (JO L 171, p. 1, Ediție specială, 04/vol. 4, p. 99, denumit în continuare „Regulamentul nr. 894/97”).

- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între proprietarii unor nave de pescuit înmatriculate la Administrația afacerilor maritime a portului Martigues, respectiv domnul Pilato și domnul Bourgault, în legătură cu utilizarea de către acesta din urmă a unei unelte de pescuit denumită „thonaille”.

Cadrul juridic

Reglementarea comunitară

- 3 Articolul 11a din Regulamentul nr. 894/97 prevede:

„(1) De la 1 ianuarie 2002, nicio navă nu poate să rețină la bord sau să utilizeze pentru pescuit una sau mai multe plase de suprafață destinate capturării speciilor enumerate în anexa VIII.

(2) De la 1 ianuarie 2002, este interzis să se descarce speciile enumerate în anexa VIII care au fost capturate cu plase de suprafață.

(3) Până la 31 decembrie 2001, o navă poate să rețină la bord sau să utilizeze pentru pescuit una sau mai multe plase de suprafață menționate la alineatul (1) după primirea autorizației din partea autorităților competente din statele membre de pavilion. [...]

[...]”

- 4 Printre speciile enumerate în anexa VIII la acest regulament figurează și tonul roșu.

Reglementarea națională

- 5 Organizarea prud’homie de pêche de Martigues este guvernată de prevederile Decretului din 19 noiembrie 1859 privind reglementarea pescuitului maritim de coastă în cel de al cincilea arondisment maritim, astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 90-95 din 25 ianuarie 1990 (JORF din 27 ianuarie 1990, p. 1155, denumit în continuare „Decretul din 1859”).
- 6 Potrivit articolului 5 din Decretul din 1859, fac parte din comunitatea de prud’hommes proprietarii pescari care au exercitat profesia timp de un an în circumscripția prud’homie de care solicită să aparțină.

7 Potrivit articolului 7 din același decret, prud'hommes sunt aleși dintre membrii comunității care au desfășurat activitatea de pescar timp de 10 ani.

8 Articolul 17 din decretul menționat prevede:

„Atribuțiile pescarilor prud'hommes se stabilesc după cum urmează:

1. Soluționează singuri, în mod exclusiv și fără drept de apel, de revizuire sau de recurs orice litigii între pescari, survenite cu ocazia unor activități de pescuit, a unor manevre sau dispoziții legate de pescuit, în circumscripția lor teritorială.

Prin urmare și în scopul prevenirii, în măsura posibilului, a actelor de violență, a daunelor sau a accidentelor, aceștia sunt în special însărcinați, sub autoritatea comisarului Inscripțiunilor maritime:

Să reglementeze, între pescari, modul de folosire a mării și a dependențelor domeniului public maritim;

Să stabilească locurile, ordinea, modul de atribuire sau de concesionare, opririle și locurile de plecare destinate fiecărui tip de pescuit;

Să stabilească ordinea în care pescarii trebuie să scufunde plasele de zi și de noapte;

Să stabilească orele din zi și din noapte în care anumite activități de pescuit trebuie înlocuite cu altele;

În sfârșit, să ia toate măsurile de ordine și de prevedere care, datorită caracterului variat și numărului lor, nu sunt prevăzute de prezentul decret.

2. Aceștia administrează afacerile comunității.

3. Aceștia contribuie, potrivit articolului 16 din Legea din 9 ianuarie 1852, la cercetarea și la constatarea infracțiunilor în materie de pescuit de coastă.”

9 Înainte de preluarea funcției, potrivit articolului 18 din Decretul din 1859, prud’hommes depun, în fața judecătorului de pace în circumscripția căruia își au reședința, următorul jurământ:

„Jur să îndeplinesc cu fidelitate funcția de prud’homme pescar și să asigur aplicarea întocmai a legislației privind pescuitul de coastă, să mă supun ordinelor care îmi vor fi date de superiorii mei și să semnalez încălcările legislației fără patimă ori menajamente față de contravenienți.”

10 Articolul 22 din Decretul din 1859, care privește revocarea prud’hommes, are următorul conținut:

„Pescarii prud’hommes pot fi revocați din funcție de către directorul Inscricțiunilor maritime după o anchetă prealabilă efectuată de către administratorul Inscricțiunilor maritime.

Dizolvarea prud'homie poate fi pronunțată de către ministrul Marinei comerciale la propunerea directorului Inscripțiunilor maritime. [...]

Persoana care a fost revocată din funcția de prud'homme nu poate fi aleasă din nou decât după trecerea unui termen de trei ani de la data revocării sale.

[...]"

11 Articolul 24 din Decretul din 1859 care reglementează procedura contradictorie în fața prud'homie de pêche prevede, printre altele, că deliberările prud'hommes sunt secrete.

12 Articolul 25 primul paragraf din Decretul din 1859 prevede că „sentințel[e] prud'hommes sunt executorii de îndată.”

13 În conformitate cu prevederile articolului 26 din Decretul din 1859:

„Administratorul Inscripțiunilor maritime sau delegatul său asistă atunci când apreciază necesar la ședințele și la deliberările tribunalului, dar numai pentru a se asigura că totul se desfășoară potrivit legii.”

14 În sfârșit, articolul 27 din Decretul din 1859 prevede:

„În cazul în care două tribunale de prud'hommes se declară deopotrivă competente să soluționeze o cauză, conflictul de competență este adus pe cale ierarhică în fața directorului Inscripțiunilor maritime.”

Acțiunea principală și întrebările preliminare

- 15 Rezultă din decizia de trimitere că, la 12 iunie 2006, primul prud'homme al prud'homie de pêche de Martigues a constatat prezența, la bordul navei domnului Bourgault, a unei unelte de pescuit denumită „thonaille” cu ajutorul căreia acesta din urmă capturase 15 exemplare de ton roșu.
- 16 La 6 decembrie 2006, domnul Pilato a sesizat prud'homme de pêche de Martigues cu o reclamație împotriva domnului Bourgault în cuprinsul căreia susținea că, dat fiind faptul că thonaille constituie o „plasă de suprafață” în sensul articolului 11a din Regulamentul nr. 894/97, utilizarea sa este interzisă. În continuare, domnul Pilato a arătat că, prin capturarea de către domnul Bourgault a unui număr de 15 exemplare de ton roșu cu o unealtă de pescuit interzisă, i s-a produs un prejudiciu în măsura în care a fost introdus pe piață pește pescuit cu mijloace ilicite și la costuri inferioare celor necesitate de activitățile de pescuit efectuate în condiții legale. Pentru aceste motive, a solicitat ca prud'homme de pêche de Martigues să hotărască repararea prejudiciului suferit ca urmare a concurenței neloiale practicate de domnul Bourgault.
- 17 La 17 decembrie 2007, în cadrul ședinței care a avut loc la prud'homie de pêche de Martigues, recunoscând faptele de care era învinuit, domnul Bourgault a contestat, pe de o parte, că thonaille reprezintă o „plasă de suprafață” în sensul articolului 11a din Regulamentul nr. 894/97 și, pe de altă parte, validitatea acestei dispoziții.
- 18 În aceste împrejurări, prud'homie de pêche de Martigues a decis să suspende judecata și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 11a din [Regulamentul nr. 894/97] trebuie interpretat în sensul că interzice deopotrivă plasele de suprafață care nu se află deloc sau aproape deloc în derivă întrucât sunt atașate unei ancore plutitoare?

- 2) Articolul 11a alineatele (1) și (2) din [Regulamentul nr. 894/97] este valid în măsura în care:
- a) Pare să urmărească un obiectiv privitor strict la mediu, în timp ce temeiul juridic al acestuia este articolul [43 din Tratatul CE (devenit, după modificare, articolul 37 CE)];;
  - b) Nu oferă o definiție a plaselor de suprafață în derivă și prin urmare nu determină în mod clar domeniul său de aplicare[;]
  - c) Nu este motivat cu claritate[;]
  - d) Nu ține seama de datele științifice și tehnice disponibile, nici de condițiile de mediu în diferitele regiuni ale Comunității, nici de beneficiile și de cheltuielile care rezultă din interdicția pe care o prevede[;]
  - e) Este disproporționat în raport cu obiectivul urmărit[;]
  - f) Este discriminatoriu întrucât tratează în același mod situații geografice, economice și sociale diferite[;]

- g) Nu prevede nicio derogare în beneficiul pescarilor care practică pescuitul la scară redusă precum thonaille, care, pe lângă faptul că este tradițională în Mediterana, este vitală pentru populația care o utilizează și este în plus foarte selectivă[?]"

Cu privire la competența Curții

19 Cu titlu preliminar, trebuie să se verifice dacă prud'homie de pêche de Martigues constituie o „instanță” în sensul articolului 234 CE și dacă, prin urmare, Curtea este competentă să se pronunțe asupra întrebărilor care îi sunt adresate.

20 Într-adevăr, fără a ridica, în mod formal, o excepție de necompetență, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Comunităților Europene exprimă anumite îndoieli referitoare la caracterul jurisdicțional al organismului de trimitere, având în vedere în special condițiile în care pot fi revocați pescarii prud'hommes, conținutul jurământului pe care trebuie să îl depună aceștia înainte de preluarea funcției, precum și faptul că prud'homie este chemată să exercite unele dintre atribuțiile sale sub autoritatea comisarului Inscricțiunilor maritime.

21 În schimb, guvernul francez arată că prud'homie de pêche de Martigues îndeplinește toate criteriile stabilite de jurisprudența comunitară pentru a fi calificată drept „instanță dintr-un stat membru” în sensul articolului 234 CE și în special pe acela referitor la independența organismului de trimitere.

22 Sub acest aspect, se impune a aminti că, potrivit unei jurisprudențe constante, pentru a aprecia dacă organismul de trimitere are trăsăturile unei „instanțe” în sensul

articolului 234 CE, aspect care ține doar de dreptul comunitar, Curtea are în vedere un ansamblu de elemente, precum originea legală a organismului, caracterul său permanent, caracterul obligatoriu al jurisdicției sale, natura contradictorie a procedurii, aplicarea de către organism a normelor de drept, precum și independența sa (a se vedea în special Hotărârea din 17 septembrie 1997, Dorsch Consult, C-54/96, Rec., p. I-4961, punctul 23, Hotărârea din 31 mai 2005, Syfait și alții, C-53/03, Rec., p. I-4609, punctul 29, precum și Hotărârea din 14 iunie 2007, Häupl, C-246/05, Rep., p. I-4673, punctul 16).

23 Mai specific, în ceea ce privește independența organismului de trimitere, această exigență presupune ca organismul respectiv să fie protejat de intervenții sau de presiuni exterioare susceptibile să pună în pericol independența membrilor săi în ceea ce privește judecarea litigiilor cu care sunt sesizați (Hotărârea din 19 septembrie 2006, Wilson, C-506/04, Rec., p. I-8613, punctul 51 și jurisprudența citată).

24 Curtea a avut de asemenea ocazia de a preciza că asemenea garanții de independență și de imparțialitate postulează existența unor norme, în special în ceea ce privește compunerea instanței, numirea, durata funcției, precum și cauzele de abținere, de recuzare și de revocare a membrilor săi, care să permită înlăturarea oricărei îndoieli legitime, în percepția justițiabililor, referitoare la impenetrabilitatea instanței respective în privința unor elemente exterioare și la imparțialitatea sa în raport cu interesele care se înfruntă (a se vedea în acest sens Hotărârea Dorsch Consult, citată anterior, punctul 36, Hotărârea din 4 februarie 1999, Köllensperger și Atzwanger, C-103/97, Rec., p. I-551, punctele 20-23, Hotărârea din 29 noiembrie 2001, De Coster, C-17/00, Rec., p. I-9445, punctele 18-21, precum și Hotărârea Wilson, citată anterior, punctul 53). Sub acest aspect, pentru a considera îndeplinită condiția referitoare la independența organismului de trimitere, jurisprudența impune în special existența unor dispoziții legislative exprese care să prevadă cazurile de revocare a membrilor acestuia (a se vedea în acest sens Hotărârea Köllensperger și Atzwanger, citată anterior, punctul 21, precum și Hotărârea din 30 mai 2002, Schmid, C-516/99, Rec., p. I-4573, punctul 41).

25 În speță, atât din interpretarea Decretului din 1859, cât și din observațiile prezentate Curții rezultă că, cel puțin pentru unele dintre activitățile lor, pescarii prud'hommes sunt supuși controlului administrației.

- 26 Într-adevăr, rezultă expres din articolul 17 alineatul 1 din Decretul din 1859 că pescarii prud'hommes exercită o serie de atribuții „sub autoritatea comisariatului Inscricțiunilor maritime”. Un membru al aceleiași administrații este de asemenea competent, în virtutea articolului 27 din același decret, să soluționeze eventualele conflicte de competență dintre mai multe prud'homies de pêche.
- 27 Mai mult, trebuie subliniat că articolul 18 din decretul menționat impune pescarilor prud'hommes să depună un jurământ prin care, printre altele, se obligă „să se supună ordinelor care le vor fi date de superiorii lor”.
- 28 Pe de altă parte, nu rezultă că revocarea pescarilor prud'hommes este supusă unor garanții speciale care să permită înlăturarea oricărei îndoieli legitime referitoare la impenetrabilitatea instanței respective în privința unor elemente exterioare.
- 29 Astfel, în conformitate cu articolul 22 din Decretul din 1859, pescarii prud'hommes pot fi revocați din funcție de către directorul Inscricțiunilor maritime după o simplă anchetă prealabilă, fără ca dispoziția menționată sau un alt articol din acest decret să precizeze motivele pentru care ar putea fi pronunțată o eventuală revocare.
- 30 În aceste condiții, prud'homie de pêche de Martigues nu poate fi considerată ca îndeplinind condiția referitoare la independența organismului de trimitere, astfel cum este definită de jurisprudența amintită la punctele 23 și 24 din prezenta ordonanță.
- 31 Rezultă din ceea ce precedă că prud'homie de pêche de Martigues nu constituie o instanță în sensul articolului 234 CE. Pe cale de consecință, se impune a constata că, în aplicarea articolului 92 alineatul (1) și a articolului 103 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, Curtea este în mod vădit necompetentă să se pronunțe asupra întrebărilor adresate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

³² Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la prud'homie de pêche de Martigues, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) dispune:

Curtea de Justiție a Comunităților Europene este vădit incompetentă să răspundă la întrebările adresate de prud'homie de pêche de Martigues prin Decizia din 17 decembrie 2006.

Semnături